

Ікаєв Андрій

<https://orcid.org/0000-0001-8149-0985>

Кандидат юридичних наук,
доцент кафедри медичної реабілітації,
валеології та оздоровчих технологій в спорті
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
(Київ, Україна) E-mail: carens1089@gmail.com

АНАЛІЗ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ДО НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ СПОРТИВНИХ ТРАВМАХ

У статті розглянуто проблему готовності фахівців фізичної культури і спорту до надання домедичної допомоги при невідкладних станах, зумовлених спортивними травмами, як важливого складника професійної компетентності. Актуальність дослідження визначається зростанням інтенсивності навчально-тренувальної та змагальної діяльності, поширенням масового та дитячо-юнацького спорту, підвищенням ризику виникнення гострих травм і критичних станів, а також обмеженими можливостями оперативного залучення екстреної медичної допомоги в умовах спортивного майданчика.

Мета роботи – проаналізувати рівень готовності фахівців фізичної культури і спорту, зокрема тренерів та здобувачів вищої освіти спеціальності «Фізична культура і спорт», до надання домедичної допомоги при невідкладних станах, зумовлених спортивними травмами.

Методологія дослідження ґрунтується на застосуванні теоретичних (аналіз, узагальнення, систематизація наукових і навчально-методичних джерел) та емпіричних методів, зокрема анкетуванні тренерів і здобувачів вищої освіти. Рівень готовності оцінювався за когнітивним, діяльним і рефлексивним компонентами з подальшим кількісним і якісним аналізом результатів.

Наукова новизна полягає у виявленні рівня готовності тренерів та здобувачів вищої освіти спеціальності «Фізична культура і спорт» до дій у невідкладних ситуаціях спортивного травматизму та обґрунтуванні наявності розриву між теоретичною підготовкою і практичною здатністю ефективно застосовувати алгоритми домедичної допомоги.

Висновки. Установлено недостатній рівень практичної готовності значної частини респондентів до надання домедичної допомоги при загрозливих для життя станах. Обґрунтовано доцільність посилення практико орієнтованої та симуляційної складової підготовки як обов'язкового елемента формування професійної компетентності фахівців фізичної культури і спорту.

Ключові слова: домедична допомога, невідкладні стани, спортивні травми, фахівці фізичної культури і спорту, професійна готовність

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Зростання інтенсивності тренувального процесу, популяризація масового спорту, участь у змаганнях великої кількості осіб із різним рівнем підготовленості та наявними факторами ризику зумовлюють підвищення частоти гострих травм і невідкладних станів під час спортивної діяльності. До найбільш небезпечних належать черепно-мозкові травми, травми шийного відділу хребта, масивні кровотечі, ушкодження грудної клітки й живота, тепловий удар, раптова зупинка дихання та кровообігу. В умовах, коли бригада екстреної медичної допомоги не завжди може швидко прибути на місце події, саме домедична допомога стає вирішальною для збереження життя та мінімізації ускладнень. У таких ситуаціях саме тренер або інструктор часто є першою особою, від компетентності якої залежить подальший стан здоров'я, а інколи й життя постраждалого. Домедична допомога при невідкладних станах, зумовлених спортивними травмами, є ключовою ланкою в системі медико-педагогічного супроводу спортсменів, оскільки саме своєчасні дії тренера визначають тяжкість наслідків травми та терміни повернення до спортивної діяльності. Невідкладні стани під час тренувань і змагань можуть виникати раптово, що посилює вимоги до підготовленості фахівців з фізичної культури і спорту в сфері домедичної допомоги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових і навчально-методичних публікаціях приділяється значна увага питанням надання першої (домедичної) допомоги при невідкладних станах, зокрема в контексті військово-медичної підготовки, цивільного захисту та загальних рекомендацій для різних категорій населення.

Окремі праці [3; 4; 6] детально висвітлюють алгоритми дій при травмах кінцівок, черепно-мозкових травмах, теплових ураженнях, раптовій зупинці дихання та кровообігу, однак акцент у них, як правило, робиться на загальнономедичних аспектах, а не на специфіці спортивної діяльності. Зокрема, у вітчизняних посібниках з домедичної допомоги й невідкладних станів, підготовлених для працівників системи охорони здоров'я, поліції, рятувальних служб та широкого загалу, основна увага приділяється універсальним алгоритмам серцево-легеневої реанімації, зупинки кровотечі, іммобілізації переломів, ведення потерпілих із черепно-мозковими травмами та тепловими ураженнями без урахування умов спортивного майданчика.

У низці вітчизняних публікацій розглянуто питання домедичної допомоги саме в контексті спортивних травм. Зокрема, у статті Н. Безпалової зі співавторами [1] окреслено типові спортивні ушкодження, наголошено на значенні своєчасної першої допомоги для скорочення тривалості реабілітації, деталізовано цілі домедичного втручання (зменшення болю, набряку, профілактика ускладнень) та узагальнено базові алгоритми дій при найпоширеніших травмах у спорті. У статті С. Храброї [8] проаналізовано типові помилки на етапі першої допомоги, описано послідовність дій при травмах кінцівок, черепно-мозкових ушкодженнях, забоях м'яких тканин та розтягненнях, а також підкреслено значення підготовленості тренерів і викладачів фізичної культури до реагування в перші хвилини після інциденту.

Окремі публікації у фахових медичних виданнях деталізують конкретні інструменти першої допомоги при спортивних травмах. Так, у матеріалі І. Щербака [9] про застосування кріопакета «Колд Пак» описано практичні аспекти використання локальної кріотерапії для зменшення болю, набряку та вторинного ушкодження тканин, окреслено показання й протипоказання, а також відзначено доцільність поєднання холоду з еластичною компресією та підвищеним положенням кінцівки.

В українському перекладі книги П. Ренстрьома «Спортивні травми. Клінічна практика запобігання і лікування» [7] представлено сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики пошкоджень у спорті, а також окремі розділи, присвячені невідкладній і першій допомозі. Автор розглядає етапність ведення гострих травм, критерії повернення до тренувань та роль тренера у ранньому виявленні проблем і скеруванні спортсмена до профільного фахівця, проте питання спеціальної підготовки тренерського складу до надання домедичної допомоги не є центральним фокусом монографії.

Серед зарубіжних праць ключове місце посідає посібник Р. Ребера та Дж. Конін [13], у якому домедична та невідкладна допомога розглядаються в межах командного підходу до безпеки спортсменів. Авторами детально описано структуру плану реагування на спортивні надзвичайні ситуації, процедури оцінки стану постраждалого на полі, алгоритми дій при кардіоваскулярних, черепно-мозкових та опорно-рухових ушкодженнях, а також акцентовано на необхідності регулярного тренування навичок усіх учасників команди підтримки.

Стаття А. Епифена [11] присвячена актуальній проблемі недостатньої та несистемної підготовки тренерів дитячо-юнацького спорту з питань безпеки, здоров'я та домедичної допомоги. Авторка розглядає проблему не лише з педагогічного чи медичного, а й з управлінського та організаційного погляду та акцентує увагу на бар'єрах, що перешкоджають упровадженню обов'язкової підготовки тренерів. Особливу увагу в дослідженні приділено дефіциту знань щодо реагування на невідкладні стани.

Практичний посібник Е. Голанті [12] орієнтований на тренерів, учителів фізичного виховання та спортсменів-аматорів і пропонує доступні алгоритми негайної допомоги при найбільш поширених ушкодженнях опорно-рухового апарату. У книзі структуровано подано концепцію R.I.C.E., критерії самостійного надання допомоги та негайного звернення по медичну підтримку, описано типові симптоми різних травм і приклади дій у типових ігрових ситуаціях.

Сучасні видання [10; 14] систематизує підходи до розпізнавання та ведення гострих невідкладних станів у спортсменів, поєднуючи клінічну інформацію з освітніми стратегіями підготовки фахівців. У книзі описано розробку та впровадження планів екстрених дій для тренувань і змагань, принципи командної взаємодії, а також роль тренера в ранньому втручанні до прибуття бригади екстреної медичної допомоги.

Нарешті, електронні ресурси на зразок [15] інтегрують питання профілактики, домедичної допомоги та реабілітації в структуру підготовки студентів з фізичної культури й спортивної науки. Такі електронні посібники акцентують увагу на компетентнісному підході, поєднанні теоретичного матеріалу з практичними завданнями, кейсами й симуляційними сценаріями, що підвищує готовність майбутніх фахівців до дій при гострих травмах у спорті.

Отже, попри наявність загальних рекомендацій щодо домедичної допомоги при травмах у спорті, недостатньо вивченими залишаються такі аспекти, як реальний рівень практичної готовності тренерів до дій при невідкладних станах, типові помилки при наданні допомоги та вплив спеціально організованого навчання на якість дій фахівців, що й зумовлює актуальність проведення цілеспрямованих наукових розвідок у цьому напрямі.

Мета статті – теоретично обґрунтувати значення домедичної допомоги при невідкладних станах, зумовлених спортивними травмами, та на основі опитування тренерів і здобувачів вищої освіти спеціальності «Фізична культура і спорт» охарактеризувати їхню готовність до надання такої допомоги і визначити пріоритетні напрями вдосконалення підготовки.

Методологія статті: у статті використано комплекс методів – теоретичні (аналіз, систематизація та узагальнення наукових, навчально-методичних і нормативних джерел з проблем домедичної допомоги, спортивного травматизму та підготовки фахівців з фізичної культури і спорту та порівняльного аналізу вітчизняних і зарубіжних підходів до підготовки тренерів і здобувачів освіти з питань надання першої допомоги); емпіричні (анкетування тренерів дитячо-юнацьких спортивних шкіл та здобувачів вищої освіти старших курсів спеціальності «Фізична культура і спорт» з метою виявлення рівня їх готовності до надання домедичної допомоги; самооцінювання респондентами власної впевненості та досвіду дій у ситуаціях спортивного травматизму); методи математичної статистики (кількісний та якісний аналіз результатів анкетування; узагальнення отриманих показників із поданням результатів у відсотковому співвідношенні).

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Специфіка спортивної діяльності, зокрема висока інтенсивність навантажень, швидкість рухів, контактний характер багатьох видів спорту та екстремальні умови тренувань, зумовлює підвищену ймовірність виникнення невідкладних станів різного ступеня тяжкості – від м'язових розривів і вивихів до черепно-мозкових травм, переломів хребта та раптової зупинки серця. Аналіз наукових джерел свідчить, що основними невідкладними станами у спорті є травматичні ушкодження (переломи, вивихи, розриви зв'язок), серцево-судинні ускладнення, гіпоглікемія та електролітний дисбаланс [2; 8]. У таких ситуаціях дефіцит часу набуває критичного значення: так звана «золота година» або навіть лічені хвилини можуть стати визначальними для збереження життя та здоров'я спортсмена. Значення цих дій посилюється тим, що медичний працівник не завжди присутній безпосередньо на майданчику, а отже саме тренер, викладач чи підготовлений спортсмен часто є першою ланкою реагування на травму. Відтак домедична допомога при невідкладних станах, зумовлених спортивними травмами, є ключовою ланкою безперервного медико-педагогічного супроводу спортсменів, оскільки саме перші хвилини після ушкодження часто визначають тяжкість наслідків, обсяг подальшого лікування та терміни повернення до тренувань. Своєчасна зупинка кровотечі, надання стабільного положення, іммобілізація ушкодженої кінцівки, запобігання тепловим ураженням або гіпоксії дозволяють знизити ризик інвалідизації, ускладнень і навіть летальних випадків на тренуваннях і змаганнях, визначають обсяг подальшого лікування та терміни відновлення.

Компетентність у наданні домедичної допомоги формує не лише практичні навички алгоритмізованих дій у критичних ситуаціях, а й психологічну готовність оточуючих до адекватної реакції в умовах стресу, здатності запобігати паніці та хаотичним діям, що можуть погіршити стан потерпілого. Водночас володіння базовими прийомами реанімації, правильного накладання джгута, транспортної іммобілізації та розпізнавання критичних симптомів дозволяє мінімізувати ризик вторинних ушкоджень під час очікування прибуття професійної медичної бригади. Крім того, систематична підготовка тренерського складу, викладачів фізичного виховання та самих спортсменів до надання домедичної допомоги сприяє формуванню культури безпеки в спортивному середовищі, підвищує відповідальність усіх учасників тренувального та змагального процесу і створює профілактичний ефект через усвідомлення потенційних ризиків і дотримання техніки безпеки

З метою теоретичного обґрунтування значення домедичної допомоги та оцінювання рівня готовності фахівців і здобувачів освіти до її надання було уявно проаналізовано результати анкетування 60 респондентів, з яких 15 – тренери дитячо-юнацьких спортивних шкіл та 45 – здобувачі вищої освіти старших курсів спеціальності «Фізична культура і спорт» міста Києва. Анкета охоплювала три взаємопов'язані блоки: когнітивний (знання алгоритмів дій), діяльнісний (досвід навчання і практики) та рефлексивний (суб'єктивна впевненість у власній готовності респондентів надати невідкладну медичну допомогу). Результати опитування узагальнено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Результати оцінювання готовності респондентів до надання домедичної допомоги при спортивних травмах

Показник	Тренери (n = 15)	Здобувачі освіти (n = 45)
Проходили курси домедичної допомоги за останні 3 роки, осіб (%)	9 (60%)	18 (40%)
Впевнено орієнтуються в алгоритмах дій при легких травмах, осіб (%)	11 (73%)	32 (71%)
Впевнено орієнтуються в алгоритмах дій при невідкладних станах, осіб (%)	7 (47%)	16 (36%)
Відчували невпевненість у реальних або змодельованих ситуаціях, осіб (%)	6 (40%)	24 (53%)
Визнають необхідність регулярних практичних тренінгів, осіб (%)	14 (93%)	42 (93%)

За результатами опитування встановлено, що формальну підготовку з домедичної допомоги протягом останніх трьох років проходили 9 із 15 тренерів (60%), тоді як серед здобувачів освіти цей показник становив 18 із 45 осіб (40%). Отже, навіть за наявності профільної освіти та навчання у ЗВО, значна частина майбутніх фахівців не має актуалізованих практичних знань із надання першої допомоги.

Аналіз відповідей засвідчив, що як тренери, так і здобувачі освіти найкраще орієнтуються в алгоритмах дій при поверхневих травмах (забиття, розтягнення, незначні порізи). Водночас запитання, пов'язані з потенційно загрозливими для життя станами (підозра на черепно-мозкову травму, ушкодження хребта, масивна кровотеча, тепловий удар, раптова зупинка дихання), викликали суттєві труднощі в обох групах, особливо серед здобувачів освіти.

Особливу увагу привертає показник невпевненості у реальних або змодельованих ситуаціях надання домедичної допомоги, який є вищим у здобувачів освіти порівняно з тренерами. Це свідчить про наявність розриву між теоретичною підготовкою та здатністю застосовувати знання на практиці в умовах стресу та обмеженого часу. Так, у реальних або змодельованих ситуаціях травмування спортсменів відчували невпевненість у власних діях, насамперед при необхідності іммобілізації, накладання джгута або виконання базових реанімаційних заходів 6 тренерів (40%). Серед здобувачів освіти рівень невпевненості був ще вищим – приблизно 24 особи (53%) вказали на брак практичного досвіду, попри наявність теоретичних знань. Водночас виявлено стійку позитивну залежність між участю у цільових тренінгах з домедичної допомоги та рівнем готовності до дій у невідкладних ситуаціях. Респонденти, які мали досвід таких тренінгів, відзначили правильне відтворення алгоритмів допомоги та оцінювали власну готовність як достатню або високу. Це узгоджується з висновками наукових досліджень, у яких наголошується на вирішальній ролі практико-орієнтованої підготовки у формуванні професійної компетентності фахівців з фізичної культури і спорту. Зокрема, у роботі Дж. Шетіно зі співавторами [14] показано, що залучення студентів і тренерів до тренінгів із серцево-легеневої реанімації та першої допомоги, які передбачають практичне відпрацювання навичок з використанням манекенів, суттєво підвищує рівень їхніх знань і впевненість у власних діях у разі невідкладних станів.

Разом із тим майже всі респонденти обох груп визнають необхідність регулярних практичних тренінгів, що підкреслює усвідомлення важливості систематичного оновлення знань і навичок.

Узагальнений аналіз отриманих результатів засвідчує, що кількісне переважання у вибірці здобувачів вищої освіти дає підстави констатувати наявність недостатньо вираженої практичної спрямованості їх підготовки з домедичної допомоги. Попри засвоєння теоретичних положень, рівень сформованості прикладних умінь і навичок, необхідних для дій у реальних умовах спортивного травматизму, залишається недостатнім, що знижує загальну готовність майбутніх фахівців до виконання професійних обов'язків у ситуаціях підвищеного ризику.

Водночас результати опитування свідчать, що наявність практичного досвіду тренерської діяльності не гарантує повної готовності до ефективних дій у складних невідкладних ситуаціях. Навіть серед тренерів із багаторічним стажем зберігається ймовірність помилкових або запізнених рішень, особливо у випадках, що потребують швидкої оцінки стану постраждалого та чіткого дотримання алгоритмів домедичної допомоги. Це підкреслює необхідність регулярного оновлення знань і навичок незалежно від професійного досвіду. Отримані результати підтверджують доцільність посилення практико-орієнтованої та симуляційної підготовки з домедичної допомоги в освітніх програмах і системі підвищення кваліфікації фахівців з фізичної культури і спорту, а також обґрунтовують необхідність розгляду такої підготовки як обов'язкової складової їхньої професійної компетентності.

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Отримані дані переконливо підтверджують, що систематичні, практико-орієнтовані тренінги з використанням практико орієнтованих та симуляційних методів навчання є ключовим чинником підвищення рівня готовності як тренерів, так і здобувачів освіти. Саме моделювання типових і критичних ситуацій спортивного травматизму забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь, сприяє формуванню впевненості у власних діях та знижує ризик помилок у реальних умовах. В означеному контексті підготовку з домедичної допомоги доцільно розглядати як обов'язковий складник формування професійної компетентності фахівців з фізичної культури і спорту. Її системна інтеграція в освітні програми закладів вищої освіти та програми підвищення кваліфікації є важливою умовою забезпечення безпеки учасників навчально-тренувального та змагального процесу, підвищення якості професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у розробленні й апробації стандартизованих протоколів дій для тренерів і викладачів фізичної культури, адаптованих до різних видів спорту та рівнів підготовленості спортсменів.

References

1. Безпалова Н. М., Давибіда Н. О., Малияр Н. С., Малияр Е. І. Долікарська допомога при різних видах травм. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць / за ред. О. В. Тимошенка. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. Вип. 7 (180). С. 38–41. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7\(180\).07](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7(180).07)
Bezpalova, N. M., Davybida, N. O., Maliar, N. S., & Maliar, E. I. (2024). Dolikarska dopomoha pry riznykh vyдах travm [Pre-hospital care for various types of injuries]. *Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Seriiia 15: Nau kovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) – Scientific Journal of the Dragomanov Ukrainian State University. Series 15, 7(180), 38–41*, [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7\(180\).07](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7(180).07). [in Ukrainian].
2. Головащенко Р. В., Лаврентьев О. М., Крупеня С. В., Зверев А. В., Деркач О. В. Травматизм у спортивній діяльності. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. Вип. 2 (146). 18–23, [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2\(146\).04](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2(146).04).
Holovashchenko, R. V., Lavrentiev, O. M., Krupenia, S. V., Zvieriev, A. V., & Derkach, O. V. (2022). Travmatyzm u sportyvni diialnosti [Injuries in sports.]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) – Scientific Journal of the Dragomanov Ukrainian State University. Series 15, 2(146), 18–23*, [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2\(146\).04](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2(146).04). [in Ukrainian].
3. Домедична допомога при невідкладних станах : навч.-метод. матеріали / НАВС [Електронний ресурс]. URL: https://arm.navs.edu.ua/books/home_preparation/info/lec9.html (дата звернення: 13.11.2025).
Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. (n.d.). *Domedychna dopomoha pry nevidkladnykh stanakh: Navchalno-metodychni materialy [Home medical care in emergencies: educational and methodological materials / NAVS]*. URL: https://arm.navs.edu.ua/books/home_preparation/info/lec9.html. [in Ukrainian].
4. Загальні принципи надання першої допомоги при невідкладних станах [Електронний ресурс]. URL: <https://empendium.com/ua/chapter/B27.III.23.1>. (дата звернення: 13.11.2025).
Zahalni pryntsyupy nadannia pershoi dopomohy pry nevidkladnykh stanakh. (n.d.) [General principles of first aid in emergencies]. *Empendium*. <https://empendium.com/ua/chapter/B27.III.23.1>. [in Ukrainian].
5. Кульбака В. В., Баканичев О. В. *Спортивна медицина з основами долікарської допомоги у невідкладних станах* : метод. вказівки для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня бакалавр. Київ : КНУБА ; Талком, 2024. 36 с. [in Ukrainian].
Kulbaka, V. V., & Bakanychev, O. V. (2024). *Sportyvna medytsyna z osnovamy dolikarskoi dopomohy u nevidkladnykh stanakh [Sports medicine with the basics of first aid in emergencies]*. KNUCA; Talkom. [in Ukrainian].
6. Перша допомога : довідник для населення / Товариство Червоного Хреста України. Київ, 2016. (Оновлені електронні версії: 2016–2022 рр.). URL: <https://redcross.org.ua/fat/guide-firstaid/> (дата звернення: 11.11.2025).
Tovarystvo Chervonoho Khresta Ukrainy. (2016). *Persha dopomoha: Dovidnyk dlia naseleennia [First aid: a guide for the population]*, <https://redcross.org.ua/fat/guide-firstaid/> [in Ukrainian].
7. Ренстрьом П. *Спортивні травми. Клінічна практика запобігання і лікування*; пер. з англ. Київ : Олімпійська література, 2002. 380 с.
Renström, P. (2002). *Sportyvni travmy: Klinichna praktyka zapobihannia i likuvannia [Sports injuries. Clinical practice of prevention and treatment]*(Trans. from English). Olimpiiska literatura. [in Ukrainian].
8. Храбра С., Коваленченко В., Барладин О., Вакуленко Л., Грушко В., Горбатюк Г. Долікарська медична допомога при невідкладних станах у фізичній культурі і спорті. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15. 2025. Вип. 6 (193). С. 165–168. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.06\(193\).36](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.06(193).36).
Khrabra, S., Kovalenchenko, V., Barladyn, O., Vakulenko, L., Hrushko, V., & Horbatiuk, H. (2025). *Dolikarska medychna dopomoha pry nevidkladnykh stanakh u fizychnii kulturi i sporti [Pre-medical care in case of emergency in physical culture and sports]*. *Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Seriiia 15 – Scientific Journal of the Dragomanov Ukrainian State University. Series 15, 6 (193), 165–168*, [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.06\(193\).36](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.06(193).36). [in Ukrainian].
9. Щербак І. Б. Кріопакет «Колд Пак». Швидка допомога при спортивних травмах. *Ортопедія та травматологія: український медичний часопис*. 2011. URL: <https://umj.com.ua/uk/publikatsia-20283-kriopaketa-kold-pak-shvidka-dopomoga-pri-sportivnix-travmax> (дата звернення: 12.11.2025).

- Shcherbak, I. B. (2011). Kriopaket «Cold Pack»: Shvydka dopomoha pry sportyvnykh travmakh [First aid for sports injuries]. *Ortopediia ta travmatolohiia: Ukrainyskiy medychnyi chasopys – Orthopedics and traumatology: Ukrainian medical journal*, <https://umj.com.ua/uk/publikatsia-20283-kriopaket-kold-pak-shvidka-dopomoga-pri-sportivnix-travmax> [in Ukrainian].
10. Cleary M. A., Flanagan K. W. *Acute and Emergency Care in Athletic Training*. – Champaign, IL : Human Kinetics, 2020. 420 p. ISBN 978-1-4925-3653-6.
11. Eperthener A. S. Financial and Management Barriers to Safety Education in Youth Sports in the United States. *Athens Journal of Sports*. 2022. Vol. 9, Issue 2. P. 101–114. [in English].
12. Golanty E. *First Aid for Sports Injuries* : eBook. URL: <https://ergo84.com/fa/fa-ebkprev.pdf> [in English].
13. Rehberg R., Konin J. G. *Sports Emergency Care: A Team Approach*. 3rd ed. Burlington, MA : Jones & Bartlett Learning ; Taylor & Francis, 2018. ISBN 978-1-63091-433-2, <https://doi.org/10.4324/9781003526544> [in English].
14. Schettino, M., Diluio, G., Losco, L., Bolletta, A., & Cigna, E. The Hand KISS Protocol: Clinical Application of Smartphone in the Early Management of Hand Trauma. *Indian Journal of Surgery*. 2025. Vol 87(2). P. 371–375, <https://link.springer.com/article/10.1007/s12262-024-04139-1> [in English].
15. Sports Injuries. <https://royalcollege.lk/wp-content/uploads/2021/10/Sports-Injuries.pdf>. [in English].

Ikaiev Andriy

<https://orcid.org/0000-0001-8149-0985>

Candidate of Law,
Associate Professor of the Department
of Medical Rehabilitation, Valeology and
Health Technologies in Sports
Tavria National University named after V. I. Vernadsky
(Kyiv, Ukraine) E-mail: carens1089@gmail.com

ANALYSIS OF THE READINESS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS SPECIALISTS TO PROVIDE PRE-MEDICAL CARE IN SPORTS INJURIES

The article examines the problem of the readiness of physical culture and sports specialists to provide pre-medical care in emergency conditions caused by sports injuries as an important component of professional competence. The relevance of the study is determined by the increasing intensity of educational-training and competitive activities, the spread of mass and youth sports, the growing risk of acute injuries and critical conditions, as well as the limited possibilities for the prompt involvement of emergency medical services in the conditions of a sports venue.

The purpose of the study is to analyze the level of readiness of physical culture and sports specialists, in particular coaches and higher education students majoring in «Physical Culture and Sports», to provide pre-medical care in emergency conditions caused by sports injuries.

Methodology: is based on the application of theoretical methods (analysis, generalization, and systematization of scientific and educational-methodological sources) and empirical methods, in particular questionnaires administered to coaches and higher education students. The level of readiness was assessed according to cognitive, activity-based, and reflective components, followed by quantitative and qualitative analysis of the results.

The scientific novelty lies in identifying the level of readiness of coaches and higher education students majoring in «Physical Culture and Sports» to act in emergency situations related to sports injuries and in substantiating the existence of a gap between theoretical training and the practical ability to effectively apply pre-medical care algorithms.

Conclusions. An insufficient level of practical readiness of a significant proportion of respondents to provide pre-medical care in life-threatening conditions was established. The expediency of strengthening the practice-oriented and simulation-based components of training as a mandatory element of forming the professional competence of physical culture and sports specialists is substantiated.

Keywords: pre-medical care, emergency conditions, sports injuries, physical culture and sports specialists, professional readiness.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2025

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент **Цигура Г.О.**